

Fugle i Verdensarv Vadehavet

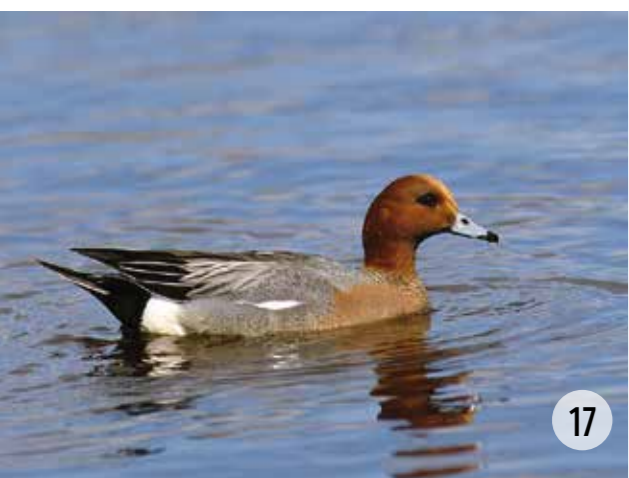
Enorme flokke, tætte som skyer over vaden og et kor af fuglekald over ynglekolonier: Vadehavet langs Tyskland, Danmark og Holland er et af de rigeste fugleområder i verden. 10–12 millioner gæs, ænder, vadefugle, måger, og terner hviler, spiser, yngler eller fælder her hvert år. Mange af disse fugle er særlig talrige i træktiderne, i foråret og efteråret, hvor de fouragerer på deres rejse mellem ynglepladserne i Arktis og deres overvintringssteder i Sydeuropa og Afrika. Også for at beskytte disse fugle blev Vadehavet udnævnt som Nationalpark.

Som det største sammenhængende Vadehavsområde i verden, er det vigtigt, at vi bliver ved med at arbejde for at sikre den globale biodiversitet. I 2014 blev den danske del, og hermed hele Vadehavet i Danmark, Tyskland og Holland, udnævnt til UNESCO Verdensarv, til gavn for nuværende og kommende generationer.

Mange steder langs Vadehavet kan man opleve den store artsrigdom, og der arrangeres mange guidede fugleture i området, blandt andet "Ørnens Dag".

vadehavet-verdensarv.dk
nationalparkvadehavet.dk
vadehav.dk

17

18

19

20

Ved højvande kommer vadefuglene i stort antal – her almindelige ryler – og indfinder sig på **rastepladser**.

12

13

14

15

16

21

- Strandskaden** (*Haematopus ostralegus*) er nok den mest påfaldende ynglefugl i Vadehavsområdet og kan ses hele året rundt.
- Med sit lange næb kan **storspoven** (*Numenius arquata*) nå sandormene dybt i vadens mudder.
- Gravønderne** (*Adorna adorna*) bygger blandt andet deres rede i huler (her ses den med ællinger). I fældningstiden, i sensommeren, mødes ca. 200.000 gravønder fra hele Nordvesteuropa i Vadehavet nær udmundingen af Elben. I løbet af fældningstiden er de ikke i stand til at flyve og er meget sårbare.
- Næsten alle **almindelige ryler** (*Calidris alpina*) raster hos os på vej fra Arktis, og er på den tid den hyppigste vadefugl i området. I træktiden kan man opleve over en million fugle på samme tid.
- Strandhøjlen** (*Phalaropus squatarola*) – her en han i yngledragt – er også en Arktisk ynglefugl.
- Ingen trækfugl flyver længere: **havterner** (*Sterna paradisaea*) flyver op til 90.000 kilometer hvert år. En del af dem yngler i Vadehavet, hvor den er godt beskyttet.
- Nogle vadehavsfugle danner så **store flokke**, at de ligner røgskyer i horisonten. Det er den rene vadehavsballet.
- Knortegåsen** (*Branta bernicla*) var næsten udryddet, men takket være jagtforbud, er denne arktiske gås igen talrig. I deres måneder lange ophold i Vadehavet, ses de ofte fouragerende på strandene.
- Den **store præstekrave** (*Charadrius hiaticula*) yngler gerne i vegetationsfattige områder. Men på grund af forstyrrelser og byggeri, er de blevet sjældne i Vadehavet.
- Rødben** (*Tringa totanus*) yngler gerne på strandene der ikke bliver intensivt afgræsset. I marskområdet er de blevet sjældne på grund af intensiveret landbrugsdrift.
- Den lille **dværgeterne** (*Sterna albifrons*) lægger sine æg direkte på stranden, hvilket desværre betyder at de er blevet sjældne på grund af uagtsomme badegæster, højvande og rovdyr.
- Edderfugle** (*Somateria mollissima*) ses hele året rundt i Vadehavet. De spiser især muslinger, som de finder ved at dykke flere meter ned.
- Talrige **sølvmåger** (*Larus argentatus*) yngler især på øerne i Vadehavet, hvor man ofte hører deres karakteristiske kald.
- Man møder ofte **Sandløber** (*Calidris alba*) langs stranden, når den følger bølgerne frem og tilbage på jagt efter føde.
- Klyder** (*Recurvirostra avosetta*) yngler gerne på små holme og øer i Vadehavet. Med sit lange opadbojede næb, som den fejrer fra side til side, fanger den sin føde i vandet. Her ses den med to unger.
- Islandske ryler** (*Calidris canutus*) tilbagelegger lange strækninger non-stop. I Vadehavet spiser den sig fed og fordobler derved sin vægt, for at opbygge nok energi til de næste 4.000 km til Arktis.
- Pibeanden** (*Anas penelope*) er vegetar og ses derfor ofte græssende på strandene.
- Den lille **kobbersneppe** (*Limosa lapponica*) yngler blandt andet i det nordlige Rusland og nordlige Skandinavien. Næsten alle bruger vaden som et raste- og fourageringsområde. De rodlige er hanner og de grålige hunner.
- Mange steder langs Vadehavet yngler **skestorken** (*Platalea leucorodia*) igen, efter næsten at have været udryddet.
- Havørnen** (*Haliaeetus albicilla*) var udryddet i Vadehavsområdet, men takket være fugle- og naturbeskyttelse har den igen bredt sig i området. Flere par yngler igen nær Vadehavet.
- Vadehavet er det vigtigste **omdrejningspunkt for fugletrækket på den "øst-atlantiske trækrute"**. Yngleområderne strækker sig fra nordøst Canada til det nordlige Sibirien, overvintringssteder finder man helt ned til Sydafrika, havterner dog helt ned til Antarktis.

© WWF Tyskland, Berlin
Kontakt: WWF Wassermeeresbüro, Hafenstr. 3, D-25813 Husum, husum@wwf.de
1. danske udgave, august 2015, oversat fra tysk plakat (3. udgave, 2014)
Trykt på 100% genbrugsbaseret papir
Layout: Liebmann Feine Grafik, Lübeck
Fotos: Ralph Frank: 20; Frank Hecker: 17; Jan van de Kam: 2, 3, 5, 7, 9, 11, 15, 16, 19;
Hans-Ulrich Rösner: stort billede og 1, 6, 8, 12, 13, 14, 18; Martin Stock: 4, 10
Med støtte fra BINGO Umweltlotterie Schleswig-Holstein

